

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Кафедра історії України

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Актуальні питання історії та культури України
(обов'язкова)

Освітньо-професійна програма

спеціальності 153 «Мікро- та наносистемна техніка»

Спеціальності: 153 Мікро- та наносистемна техніка
293 Міжнародне право

Галузь знань: 15 Автоматизація та приладобудування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Мова навчання українська

Розробник: кандидат історичних наук,
асистент кафедри історії України Ковалець Тарас Романович

Профайл викладача: [тут](#)

Контактний тел. +380660785383

E-mail: t.kovalets@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:

<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=469>

Консультації:

Очні та онлайн-консультації:

за попередньою домовленістю через e-mail,
Viber, Telegram (+380660785383)

1. Актуальність дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Новітній підхід до викладання історії та культури України включає в себе формування у студентів історичного мислення, допомагає зрозуміти сучасність за допомогою аналізу минулого. Історичне мислення є важливим чинником соціальної активності, виховання патріотизму, консолідації народу, інтеграції та їх мобілізації задля вирішення певних соціальних завдань. Знання історії та культури України є необхідною умовою ефективної участі людини в суспільному житті. Знання та розуміння історичних і культурних процесів, що відбувалися в Україні, уміння аналізувати та робити висновки щодо уроків, а також прогнозування можливих наслідків сучасних політичних процесів крізь призму минулого є надзвичайно важливим і актуальним.

2. Мета навчальної дисципліни:

- ознайомити студентів з найактуальнішими з точки зору сучасності подіями української історії та історії української культури, з періодами існування української державності, а також героїчними і трагічними сторінками боротьби українського народу проти поневолення, за незалежність, державність;
- домогтися усвідомленого, міцного засвоєння студентами програмового матеріалу, розуміння процесу розвитку політичної та культурної історії як закономірного і безперервного розвитку людської цивілізації;
- навчити студентів користуватися історичними джерелами та літературою, самостійно встановлювати причинно-наслідкові зв'язки при аналізі історичних подій, фактів, виробляти у них уміння використовувати історичний досвід для вирішення сучасних завдань.

3. Пререквізити

Відсутні.

4. Результати навчання

Згідно освітньо-професійної програми спеціальності 153 «Мікро- та наносистемна техніка», вивчення навчальної дисципліни здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти передбачає формування інтегральної, загальних і фахових компетентностей.

ІК. Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час професійної діяльності в області промислового виробництва і розробки приладів, пристроїв, систем мікро- та наносистемної техніки, у тому числі фізичного, геліоенергетичного та біомедичного призначення, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій, методів, матеріалів, технологій, відповідно до галузі знань «Автоматизація та приладобудування» і спеціальності «Мікро- та наносистемна техніка».

програмних результатів навчання:

ПР 13. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань з дотриманням норм сучасної української ділової та професійної мови.

Також у результаті вивчення курсу студенти повинні **знати:**

- основи теорії історичного та культурного розвитку;
- закономірності розвитку історичних процесів та конкретний фактичний матеріал з історії України;
- явища й процеси української культури;
- методи наукових досліджень;
- сучасні засоби комунікацій та інформації.

На підставі вивченого матеріалу студенти повинні **вміти:**

- використовувати набуті знання для вирішення завдань своєї професійної діяльності;
- користуватися ПК для виявлення й обробки джерельних даних;
- володіти необхідним понятійним апаратом, який стосується історії України та української культури;
- виявляти, пропонувати та сприяти збереженню історико-культурних пам'яток;
- використовувати набуті психолого-педагогічні і методичні прийоми для підвищення свого фахового рівня.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	1	1	5	150	30		15		105		екзамен

5.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми занять	Змістовий модуль 1. Історія України IX – кінця XVIII ст.											
Тема 1. Київська Русь та її місце в історії України	10		2			6						
Тема 2. Галицько-Волинська держава	9					7						
Тема 3. Розвиток культури у Київській Русі та Галицько-Волинській державі	9					7						
Тема 4. Військо Запорозьке у XVI – першій половині XVII ст.	10		2			4						
Тема 5. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. і відродження державності	10		2			6						
Тема 6. Україна в добу Руїни	9					7						
Тема 7. Українські землі в кінці XVII – XVIII ст.	9		2			7						
Тема 8. Українська культура козацької доби	9					7						
Разом за ЗМ1	75	6	8			51						
Теми занять	Змістовий модуль 2. Історія України кінця XVIII – початку XX ст.											
Тема 9. Наддніпрянська Україна у першій половині XIX ст.	7	2				5						
Тема 10. Західноукраїнські землі у кінці XVIII – на початку XX ст.	7		2			5						
Тема 11. Українська культура XIX ст.	7	2				5						

Тема 12. Українські національно-визвольні змагання 1917-1920 рр.	9	2	2			5						
Тема 13. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період	7	2				5						
Тема 14. Радянська Україна у міжвоєнний період (1921-1939 рр.)	8	2				6						
Тема 15. Україна у 40-80-х рр. ХХ ст. Україна в період незалежності.	7	2				5						
Тема 16. Актуальні питання історії Північної Буковини та Північної Бессарабії (ч.1)	7	2				5						
Тема 17. Актуальні питання історії Північної Буковини та Північної Бессарабії (ч.2)	8					6						
Тема 18. Актуальні питання історії ЧНУ	8		1			7						
Разом за ЗМ 2	75	14				54						
Усього годин	150	30	15			105						

5.3. Питання, передбачені для самостійного опрацювання

№ п/п	Назва теми
1.	Проаналізуйте умови та процес входження України до складу Радянського Союзу.
2.	Покажіть напрямки та наслідки репресій в Україні у 1920-і – 1930-і рр.
3.	Охарактеризуйте становище західноукраїнських земель у складі Польщі, Румунії та Чехословаччини у міжвоєнний період.
4.	Проаналізуйте виникнення, структуру та ідеологічні засади діяльності Організації українських націоналістів. Визначте основні напрямки діяльності ОУН у міжвоєнний період.
5.	Охарактеризуйте умови появи та напрямки діяльності товариства «Просвіта» і Наукового Товариства імені Тараса Шевченка.
6.	Проаналізуйте українську музичну культуру і театр у ХІХ ст.
7.	Висвітліть особливості розвитку української культури початку ХХ ст.
8.	Опишіть український культурний ренесанс 1920-х рр.
9.	Визначте специфіку розвитку української культури у 60-х – 80 х рр. ХХ ст.
10.	Дайте коротку характеристику діяльності Української Академії Наук від заснування до сучасності.
11.	Дайте характеристику Іванові Франку як діячеві української культури.
12.	Покажіть місце Тараса Шевченка у становленні нової української культури.

6. Форми і методи навчання

- лекційні заняття
- семінарські заняття

Технічне програмне забезпечення/обладнання

- проектор
- комп'ютерні та мобільні пристрої, які підтримують роботу із середовищем Google Workplace

Програмне забезпечення

- інтернет-переглядачі, які підтримують роботу із середовищем Google Workplace (Chrome, Internet Explorer, Opera, Safari, Vivaldi і т.д.)
- спеціальні мобільні додатки для систем Android та iOS: Google Drive, Google Calendar, Google Spreadsheets

7. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Для підготовки до семінарських занять студент повинен мати конспект (у вигляді письмових нотаток або текстових цифрових/друкованих матеріалів), в якому містяться основні положення теми, що виноситься на розгляд.

Оцінювання рівня та якості знань студентів здійснюється із врахуванням індивідуальних особливостей студентів і передбачає диференційований підхід в його організації. Оцінюватися може виконання студентами відповідних навчальних завдань, під час роботи над якими вони демонструють власне логічно побудоване історичне мислення; розгорнуті і стислі, але конкретні усні відповіді, відповіді у тестах, участь у дискусіях тощо.

Розподіл балів, які отримують студенти

- 1 модуль – 30* б. (20 б. за роботу на семінарах; 10 б. за модульну к/р);
- 2 модуль – 30 б. (20 б. за роботу на семінарах; 10 б. за модульну к/р);
- модуль-контроль (іспит) – 40 б.

* тут і далі вказана максимально можлива кількість

Поточне оцінювання та 1, 2 модулі (60 балів)									Підсумковий модуль- контроль (екзамен)	Загальна сума	
Змістовий модуль 1											
T1*	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				
5			5	5		5		/ 10**			
Змістовий модуль 2									40	100	
T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17			T18
5			5				5				5/10**

*T1-T8 – теми змістових модулів.

**/10 – максимальна оцінка модуль-контролю

Оцінка за навчальну дисципліну виводиться відповідно до такої шкали оцінювання, затвердженої Міністерством освіти і науки України.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Засоби оцінювання

- тестові завдання на платформі Google Forms;

9. Форми поточного та підсумкового контролю.

- усна відповідь студента під час семінарського заняття;
- модульні контрольні роботи на платформі Google Forms;
підсумкового контролю:
- екзамен у формі тестової роботи на платформі Google Forms.

10. Рекомендована література

10.1. Основна

1. Бойко О. Д. Історія України. Київ: Академія, 2018. 720 с.
2. Бойко О. Д. Новітня історія України (2014-2019 рр.): навч. посібник. Київ: Академія, 2019. 160 с.
3. Брехуненко В. та ін. «Братня» навала. Війни Росії проти України XII–XXI ст. Київ, 2016. 248 с.
4. Ваврух М., Гавалюк Р. Нариси з історії української культури: архітектура, образотворче мистецтво, музика, театр, кіно. Львів, 2018. 224 с.
5. Висоцький О.Ю. Історія української культури: Навчальний посібник. Дніпропетровськ, 2009. 130 с.
6. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної нації XIX-XX століття. Київ, 2019. 656 с.
7. Історія України. Неупереджений погляд: Факти, міфи, коментарі / В.В. Петровський та ін. Харків, 2007. 592 с.
8. Лазарович М. В. Історія України: навч. посіб. Київ, 2013. 685 с.
9. Магочій П.-Р. Україна: історія її земель та народів. Ужгород, 2012. 794 с.
10. Плохій Сергій. Брама Європи: Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків, 2016. 496 с.
11. Попович М. В. Нарис історії культури України. Київ, 2017. 730 с.
12. Стьопін А.А. Історія України: конспект лекцій: навчальний посібник. Одеса, 2018. 104 с.
13. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. Київ, 2005. 584 с.

10.2. Додаткова

1. Антонович В. Про козацькі часи на Україні. К., 1991.
2. Апанович О. Гетьмани України і кошові отамани Запорізької січі. К., 1993. С. 38-68.
3. Апанович О. Розповіді про запорозьких козаків. К., 1991. С. 6-18, 69-114, 127-140.
4. Апанович О. Українсько-російський договір 1654 р.: міфи й реальність. К., 1991.
5. Баран В. Україна після Сталіна. Львів, 1992. С. 67-112.
6. Баран В.К., Даниленко В.М. Україна в період системної кризи / Україна крізь віки: У 15 т. Т. 13. К., 1999.
7. Бойко О. Проблема визначення кордонів України в період Центральної Ради // УІЖ. 2008. - № 1. С. 31-45.
8. Боплан Г. Опис України. Львів, 1990. С. 56-73.
9. Борщак І., Мартель Р. Гетьман І.Мазепа. К., 1991.
10. Брайчевський М. Приєднання чи возз'єднання // Україна. 1991. № 16-17.
11. Брайчевський М. Українсько-шведський союз 1708 р. // Україна. 1992. № 2.
12. Брицький П.П. Україна в Другій світовій війні (1939-1945 рр.). Чернівці, 1995.

13. Буковина: історичний нарис. Чернівці, 1998.
14. Верстюк В. Українська Центральна Рада. К., 1997.
15. Веденєєв Д., Лисенко О. Військово-політична діяльність ОУН та УПА у світлі норм міжнародного гуманітарного права // УІЖ. 2007. № 3. С. 46-65.
16. Винниченко В. Відродження нації: У 3 ч. К., 1990.
17. Гай-Нижник П.П. Народне міністерство фінансів УНР: проблеми становлення // УІЖ. 2008. № 1. С. 59-74
18. Голобуцький В. Запорозьке козацтво. К., 1994.
19. Голод 1932-1933 років на Україні: очима істориків, мовою документів. К., 1993.
20. Грабовецький В. Олекса Довбуш. К., 1994.
21. Гунчак Т. Україна . Перша половина ХХ століття. К, 1993. С. 30-203.
22. Гуржій О. Іван Богун: деякі міфи й реальність // УІЖ. 1998. № 1. С. 99-111.
23. Гуржій О.І., Чухліб Т.В. Гетьманська Україна / Україна крізь віки. К., 1999. Т. 8.
24. Даниленко В. Сталінізм в Україні: 20-30-ті рр.. К., 1991.
25. Даниленко В.М. Ліквідація польської держави та встановлення радянського режим в Західній Україні // УІЖ. 2006. № 3. С. 111-124.
26. Даниляк П.Г. Барська конфедерація: хід подій та наслідки // УІЖ. 2007. № 5. С. 134-144.
27. Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація // Вітчизна. № 5, 7, 8.
28. Документи Богдана Хмельницького. К., 1961.
29. Зайцев Ю. Дисиденти: опозиційний рух 60-80- рр. // Сторінки історії України: ХХ ст.. К., 1992.
30. Ісаєвич Я. Братства та їх роль у розвитку української культури. К., 1966.
31. Касьянов Г.В. Незгодні: українська інтелігенція у русі опору 1960-80-х рр. К., 1995.
32. Касьянов Г.В., Даниленко В.М. Сталінізм і українська інтелігенція (20-30-ті рр.). К., 1991.
33. Ковалець Т. Антипольські повстання 1637–1638 рр. за неопублікованими «Матеріалами для історії воссоединения Руси» П. Куліша // Київська старовина. 2012. № 5–6. С. 171–186.
34. Ковалець Т. Військова символіка Війська Запорозького у повстаннях 20–30-х рр. XVII ст. в Україні // Буковинський журнал. 2011. № 3. С. 163–171.
35. Ковалець Т. Військові ради запорозьких козаків у 20–30-х роках XVII ст. // Питання історії України: зб. наук. ст. Чернівці, 2012. Т. 15. С. 151–155.
36. Ковалець Т. Етнічний та соціальний склад Війська Запорозького у повстаннях 20–30-х рр. XVII ст. в Україні // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: наук. зб. Серія історична та філологічна. Кам'янець-Подільський, 2011. Вип. VIII. С. 50–61.
37. Ковалець Т. Козацька стратегія у повстанні 1630 р. в Україні // Питання історії України: зб. наук. статей. Чернівці, 2013. Т. 16. С. 156–162.
38. Ковалець Т. Організаційна структура запорозького війська у повстаннях 20–30-х рр. XVII ст. в Україні // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: наук. зб. Серія історична та філологічна. Кам'янець-Подільський, 2012. Вип. IX. С. 39–46.
39. Коваль В.С. Радянсько-німецький пакт 1939 р.// Минуле України: відновлені сторінки. К., 1991. С. 221-264.
40. Ковалюк В.Р. Західна Україна на початку Другої світової війни // Сторінки історії України: ХХ ст. К., 1992. С. 105-120.

41. Коваль В.С. Україна в Другій світовій і Великій Вітчизняній війнах / Україна крізь віки: У 15 т. Т. 12. К., 1999.
42. Конквест Р. Жнива скорботи. К., 1993.
43. Косовський В. Семен Палій – фастівський полковник // Соціалістична культура. 1990. № 11.
44. Костомаров М. Історія України в життєписах найвизначніших її діячів. Львів, 1918.
45. Котляр М. Володимир Великий. Ярослав Мудрий. К., 1996.
46. Котляр М. Галицько-Волинська Русь / Україна крізь віки: В 15 т. К., 1998. Т. 5.
47. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів, 1990.
48. Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. Львів, 1992. С. 20-41.
49. Кульчицький С.В. 1933: трагедія голоду. К., 1989.
50. Лисенко О.Є. Підсумки Другої світової війни та Україна // УІЖ. 2005. - № 6. С. 128-138.
51. Литвин В. Політична арена України: Дійові особи та виконавці. К., 1994.
52. Литвин М.Р., Науменко К.Є. Історія ЗУНР. Львів, 1995.
53. Мейс Джеймс. Штучний голод 1933 р. в радянській Україні: що сталося і чому? // УІЖ. 2007. - № 1. С.185-199.
54. Мельник Л.Г. Боротьба за українську державність: XVII ст. К., 1995. С. 6-100.
55. Михайлик М.В. Нацистська пропаганда в окупованому Києві // УІЖ. 2006. № 1. С. 131-144.
56. Моця О.П. Київська Русь і країни Європи: характерні риси східнослов'янської державності, рівні міжнародних відносин та напрями контактів // УІЖ. 2007. № 1. С. 4-19.
57. Нагаєвський І. Історія української держави двадцятого століття. К., 1993. С. 33-37.
58. Народне віче Буковини. 1918-1993. Чернівці, 1994.
59. Нікольський В.М. Репресії за «лімітами» (1937-1938 рр.) // УІЖ. 2006. - № 3. С. 210-222.
60. Рабенчук О.П. Соціальні настрої та поведінка населення України в період голоду 1946-1947 рр. // УІЖ. 2006. № 4. С. 87-100.
61. Сас П. М. Політико-правові засади воєнної служби запорожців та грошова винагорода їм за участь у Хотинській війні 1621 р. // УІЖ. 2005. № 6. С. 4-32.
62. Сергійчук В. Байда Вишневецький – ратник української землі // Дніпро. 1989. № 2. С. 122-132.
63. Сергійчук В. Військово-територіальна організація народної армії в перший період визвольної війни // УІЖ. 1987. № 7.
64. Слюсаренко А., Томенко С. Історія української конституції. К., 1993.
65. Смолій В., Степанков В. Богдан Хмельницький. К., 1993.
66. Смолій В.А. Максим Залізняк // УІЖ. 1990. № 3
67. Сокальський В.В. Образ Центральної Ради у свідомості селян на початковому етапі Української революції // УІЖ. 2008. № 1. С. 46-58.
68. Солдатенко В.Ф. Українська революція: історичний нарис. К., 1999.
69. Субтельний О. Мазепинці. К., 1994.
70. Трубайчук А. Друга світова війна. К., 1995.
71. Федорук Я. Зовнішньополітична діяльність Б. Хмельницького і формування його політичної програми: 1648 – вересень 1649. Львів, 1993.
72. Харишин М.В. Українська церква між двома уніями: 1569-1596 // УІЖ. 1996. № 4.

73. Чухліб Т.В. Гадяцька угода та ідея її відновлення в українсько-польських відносинах другої половини XVII ст. // УІЖ. 2008. № 3. С. 45-74.
74. Чухліб Т. Гетьманування Петра Дорошенка: причини «вірності» та «зради» королю, султану й царю (1665-1676 рр.) // УІЖ. 2007. № 1. С. 39-60.
75. Шаповал Ю.І. Петро Шелест у контексті політичної історії України XX ст. // УІЖ. 2008. № 3. С. 134-148.
76. Шевчук В. Козацька держава. К., 1995. С. 51-209.
77. Щербак В.О. Джерела формування українського козацтва // УІЖ. 1994. № 2-3.

9. Інформаційні ресурси

78. Бойко О.Д. Історія України. К., 2003. http://ebk.net.ua/Book/history/boyko_iu/zmist.htm
79. Новітня історія України (1900-2000): підручник / А.Слюсаренко. – К., 2002. <http://www.lib.ua-ru.net/content/3244.html>
80. <http://www.history.org.ua>
81. <http://www.history.com.ua>
82. <http://litopys.org.ua>
83. <http://ukrhistoria.at.ua>
84. <http://incognita.day.kiev.ua>
85. <http://www.istpravda.com.ua>
86. <http://history.franko.lviv.ua/>
87. <http://history.kiev.ua/>
88. <http://www.haidamaka.org.ua>
89. <http://www.cossackdom.com>
90. <http://www.nbu.gov.ua/>
91. <http://diasporiana.org.ua/>
92. <http://chtyvo.org.ua/>